

Gäller för: VO3 Anestesi Operation Intensivvård

Giltig från: 2025-04-16

Innehållsansvar: Anna Essemø, (annes2), Enhetschef

Giltig till: 2027-04-16

Granskad av: Åsa Appelqvist, (asaap), Enhetschef

Godkänd av: Helene Sackari, (helma18), Verksamhetschef

Preparathantering - anestesi

Innehållsansvariga:

Anna Essemø, enhetschef anestesi-operation, SkaS Skövde

Jörgen Härdstedt, sektionsledare operation, SkaS Falköping

Monica Nielsen, sektionsledare operation, SkaS Skövde

Suzanne Johansson, sektionsledare operation, SkaS Skövde

Elin Fång, sektionsledare operation, SkaS Skövde

Revideringar i denna version

Omfattande uppdatering

Bakgrund, syfte och mål

Hantering av preparat ska ske på ett patientsäkert och korrekt sätt, samt bidra till en god arbetsmiljö.

Arbetsbeskrivning

Tillämpas i Skövde.

Provtagning

Alla preparat skall skrivas in i Orbit av operationssjuksköterskan eller ansvarig undersköterska för endoskopi. Vid checklista för säker kirurgi 2.0 tas det upp om patientens preparat skall märkas med **SVF**. Det tas även upp om ev fryssnitt eller torra preparat, så patologen kan kontaktas i god tid på telefonnummer 31179.

Preparat hanteras varsamt i alla former så de inte blir förstörda (använd inga vassa föremål)

När preparatet har tagits **ska** operationssjuksköterskan eller ansvarig undersköterska för endoskopi kontrollera att provtagningsburken och remissen är märkt med rätt patient ID.

Provtagningsburk

- Rätt patientdata, OBS ej på locket
- Varje burk ska märkas med provinnehåll, datum och eventuellt vikt
- Vid känd smitta märks burken med etikett BLODSMITTA alt den gulsvarta med två trianglar
- Vid **SVF** märks både burk och remiss med avsedd etikett
- Ange sida vid pariga organ

Remiss

Remissen ska vara fullständigt ifylld med:

- Patientens namn och personnummer
- Kostnadsställe-nummer för klinik som ska debiteras te x kirurgmott.
- Provtagningsdatum
- Klockslag när preparatet är fixerat
- Remitterande läkare
- Telefonnummer vid fryssnitt, oftast salsnumret
- Telefonnummer vid snabb svar, ansvarig kirurg
- Vid känd smitta markera med etikett BLODSMITTA alt gulsvart etikett med två trianglar på

Handhavande

Fixerade preparat

Använd i första hand SEALSAFEN. Den är mer arbetsmiljövänlig mot att stå och fylla på formalin i dragskåpet. Sealsafen fixerar preparatet utan att vi personal behöver hantera formalinet. Preparat fixeras med 4% buffrad formaldehydlösning (Formalin). Sealsafe fixerar preparatet i vacuum och då räcker det med formalin 4-5 gånger preparatets volym annars bör det vara 7-10 gånger preparatets volym. När man tar hand om sina preparat så ska man kontrollera att det är tillräckligt med formalin i burken.

Vid små preparat används förfyllda små preparatburkar.

Skriv därefter in datum, patient ID, antal preparat och signera i blocket som ligger i preparatrummet. Ställ påfyllda preparat på dragbänken och remissen i hållaren för papper på bänken.

Tarmar

I första hand iordningställs tarmpreparat på vit "korkplatta". Blå skumgummitrasa både under och över preparatet. Läggs sedan i Sealsafe-påse och fixeras i Sealsafe. Använd program 1:5.

Högsta tillåtna vikt för platta och tarm tillsammans är 635 gram. Det betyder en ren preparatvikt på 550 gram (annars får preparatet delas och

fixeras på annat sätt).

I andra hand används en vanlig korkplatta som placeras i avsedd plastficka som ställs i metallställning i preparatrummet. Preparatet fixeras med formalin och ska stå minst 1 dygn på operation innan det töms på formalin och lämnas till patologen. Större tarmpreparat, som ej får plats på korkplattan får delas på flera korkplattor. Tänk då på att märka upp dessa enligt vad som står på remissen. Tarmpreparat skrivs också in i blocket, remissen läggs tillsammans med preparatet och ev. fler preparat som tillhör samma patient.

Fryssnitt

Patologen meddelas så fort vi vet att det kommer bli fryssnitt på telefonnummer 31179.

Fryssnitt kan lämnas ner till patologen på dagtid måndag-fredag senast kl 15.30. (Sen finns det ofta en möjlighet att ringa ner och de arbetar över för att kunna ta hand om fryssnittet. Detta är i undantagsfall men man kan alltid ringa ner och fråga om det finns möjlighet. De har arbetstid till 16.00 så det handlar om att fråga dem i rimlig tid.)

Preparatet läggs helt ofixerat direkt i provtagningsburken och transporteras så snart som möjligt till patologen med remiss, där det ges i handen på personalen. Ansvarig operationssjuksköterska och undersköterska ansvarar för att preparatet hanteras på ett patientsäkert sätt och att korrekta uppgifterna finns på provtagningsburk och remissen, skriv på remissen telefonnummer till salen så patologen kan återkoppla svaret på fryssnittet.

Ett torrt preparat kan **aldrig** förvaras torrt över natten eller en helg. Är patologen stängd måste preparatet fixeras.

Torra preparat

Patologen meddelas när patienten är på sal och man vet att det blir ett torrt preparat. Det torra preparatet kan lämnas måndag till fredag före kl 15.30. Vardag innan helgdag gäller 12.00. **OBS vid lymfkörtel så krävs ofta flödescytometri och då gäller tiderna måndag-torsdag senast 14,00, fredagar före kl 12,00. Vardag innan helgdag gäller kl 12.00. I undantagsfall så kan patologen ta emot torrt preparat senare, de lägger då preparatet i cellwash och flödescytometri utförs dagen efter. Preparatet kan ligga i cellwash i max 1 dygn.**

Preparat med lymfommisstanke ska alltid gå torrt till patologen (**OBS EJ TB preparat**).

Preparatet läggs helt ofixerat direkt i provtagningsburken och transporteras så snart som möjligt till patologen med remiss, där det ges i handen på personalen. Ansvarig operationssjuksköterska och undersköterska ansvarar för att preparatet hanteras på ett patientsäkert sätt och att korrekta uppgifter finns på provtagningsburk och remissen.

Preparat med TB frågeställning

Patologen önskar att **alla TB preparat läggs i formalin**, de har inte utrustning till att ta hand om torra TB preparat. Om frågeställningen är lymfom och TB så kan man få svar genom antikroppstest.

Cytologipreparat

Ställs i kylskåp, skrivs in i blocket som övriga preparat.

Buuskölvätska fixeras bara om det är blodtillblandat, fixera med 0,2 ml Heparin 5000IE och skriv det på remissen.

Urincytologi fixeras med lika delar ThinPrepCytolyt solution (Hologic). Behöver ej stå i kylskåp.

Övriga cytologier hittar du på **anvisningar.se**

Buljongrör ska finnas i kylskåpet och kollas så de har godkänd datum, hämta nya vid behov på kemlab. Ansvarig undersköterska med tele 78790. Buljongrör som är använda tas till kemlab samma dag och nya rör tas med tillbaka.

Vad händer med preparaten?

Kl 14.30 ska undersköterska med telefon 78790 packa ihop preparaten för transport. Preparaten kontrolleras enligt listan så remiss, personnummer och antal preparat stämmer. Sedan ställs dem i den svarta transportlådan som ställs i Syds sluss där transportör hämtar för transport till patologen.

Ansvar

Verksamhetschef har det övergripande ansvaret för utförandet av rutinen och att den är känd samt följs. Enhetschefer på operation har ansvaret för utförandet av rutinen och att den är känd samt följs.

Uppföljning och revision

Verksamhetschefen har det övergripande ansvaret för att rutinen följs upp och revideras. Enhetschefer ansvarar för att rutinen uppdateras och följs på enheten.

Kunskapsöversikt

Riktlinjerna för preparathantering har tagits fram i samarbete med patologen SkaS Skövde.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VO3 Anestesi Operation Intensivvård

Innehållsansvar: Anna Essemø, (annes2), Enhetschef

Granskad av: Åsa Appelqvist, (asaap), Enhetschef

Godkänd av: Helene Sackari, (helma18), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9695-1808319850-231

Version: 5.0

Giltig från: 2025-04-16

Giltig till: 2027-04-16